

← גליון 3 | מבט חטוף →

מעבדת טראומה

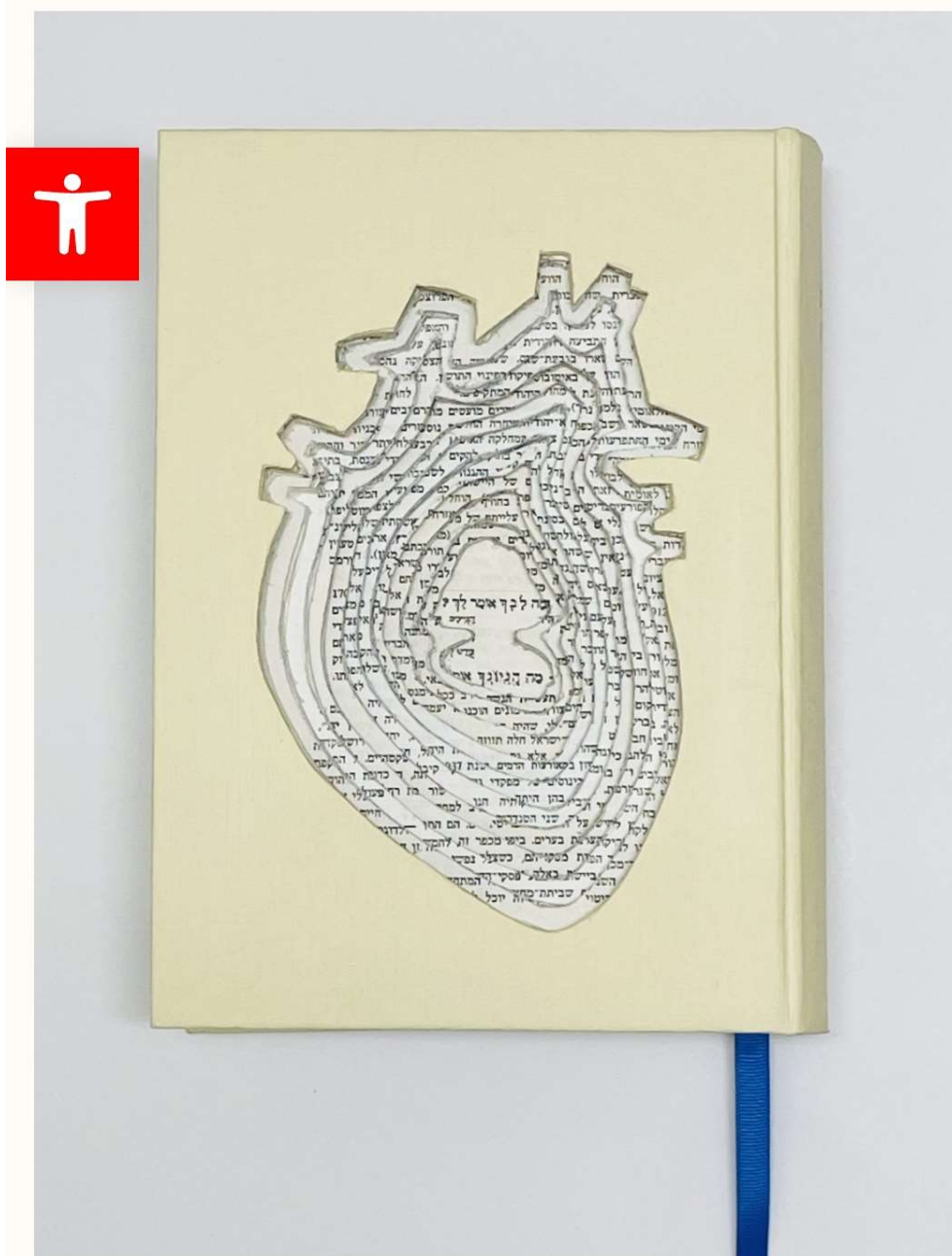
השבועי

דבר העורכת

קיצור תולדות ההגנה / היקוות

קיצור תולדות ההגנה, 2025, רחל בראף

רחל בראף

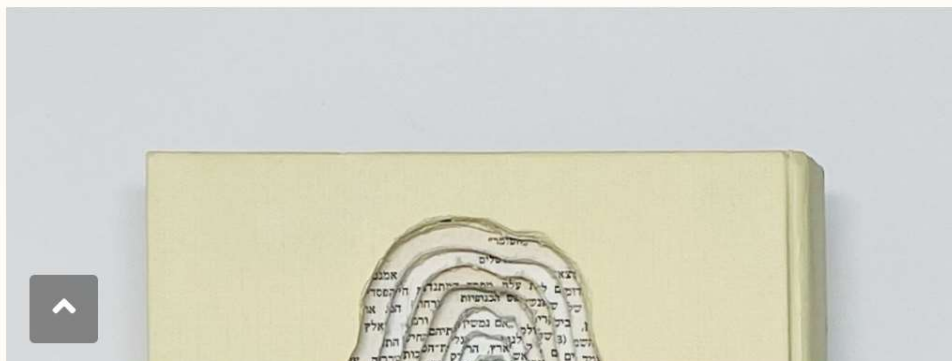
דבר העורכת השביעי מעבדת טראומה

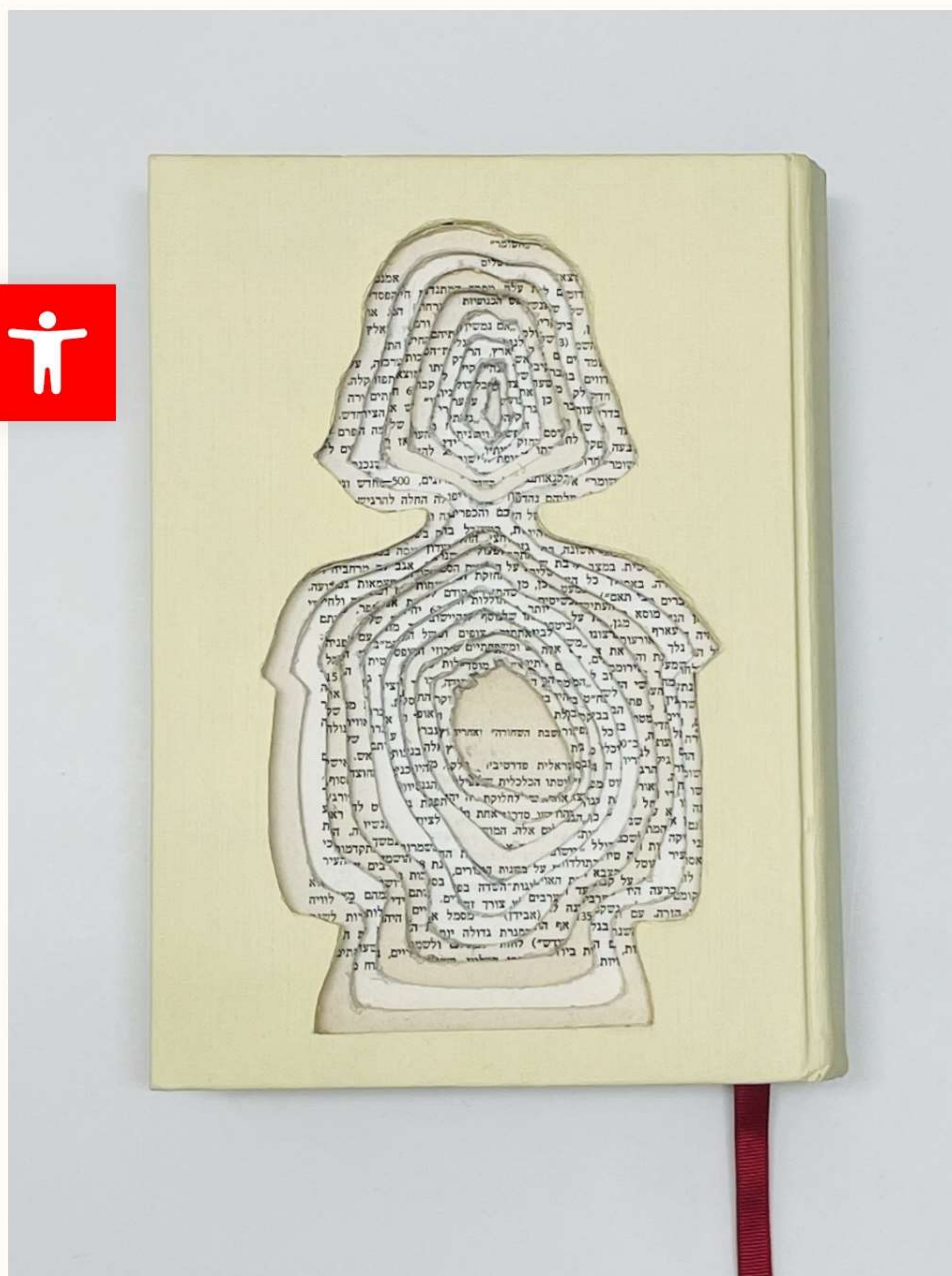
קיצור תולדות ההגנה, 2025 מורכבת משני אובייקטים (ספרים), גודל כל אובייקט 24x17 ס"מ בטכניקה חיתוך סכין יפנית. העבודה עשויה משני ספרים זהים, קיצור תולדות ההגנה של ההסטוריון יהודה סלוצקי, העוסק בתנועת ה"הגנה" עד הקמת צה"ל.

בספר אחד חצובה בהדרגה דמות אישה טופוגרפית בעמקי ראשה חצובה צורה קטנטנה של מפת ארץ ישראל ובמרכז הגוף חצוב לב. לספר צורפה סימניה אדומה ארוכה שמסמנת את שכבת עמוד הלב. בספר השני סדר הדימויים הפוך- לב גדול חצוב בספר ובעומקו חצובה צללית האישה מהספר הראשון. הסימנייה המשתלשלת מספר זה היא בצבע כחול ומסמלת את כלי הדם של הלב.

השימוש בספרים אלו כחומר הגלם ליצירה מכוון, ניתן לראות לדוגמא מילים בחיתוכי השכבות הקשורות למצב הבטחוני שנדמה שלא השתנה כלל לאורך השנים, מלפני קום המדינה ועד לתקופתנו שטלטלה ומטלטלת את קיומנו על אדמה זו, בעומק בתוך שכבת הלב, ובשכבת צללית האישה בספר השני, מילים מודגשות מהספר.

צללית האישה בספר הראשון משלבת ידיים, תנוחה המסמלת בדרך כלל התגוננות ומאפיינת מצב של חוסר ביטחון/ חוסר וודאות מצד אחד ומצד שני מעידה על נחישות, כאשר בעמקי הלב החצוב, טקסט מפרק בספר **לכת השחורה ואחריה**, הטקסט בשכבה האח. של הספר השני הוא טקסט שלקוח מדפי הספר, "מה לבך אומר לך? מה

דבר העורכת השביעי מעבדת טראומה

הגיונוך אומר לך? " (במקור, חלק מטקסט של כרזה שעודדה בשנות ה-20 של המאה ה-20, להתנדב לשורות ההגנה).

שני הדימויים המרכזיים שנבחרו לעבודה דמות האישה והלב, מקושרים לדברי חז"ל "בינה יתרה נתנה לנשים". (מדרש רבה בראשית (פרשת סימן א) ולמאמר הרב קוק "באשה כל המוסרי שלה גנוז ברגש הלב הטבעי". (עין איה - שבת כרך א', רפו / הרב אברהם יצחק הכהן קוק). כמו כן ב"פתח אליהו" שהוא מאמר מתוך ספר הזוהר, המופיע בהקדמה השנייה לתיקוני הזוהר, ועוסק בעיקרו בעשר הספירות ובדרך הנהגתו של אלוהים את העולם. שם הבינה- הספירה הנשית, הנקבית מחוברת ללב, "בינה ליבא ובה הלב מבין". כאשר מקבילתה של ספירת הבינה בנפש האדם היא כוח הבינה של האדם המשפיעים על רגשותיו ומעשיו.

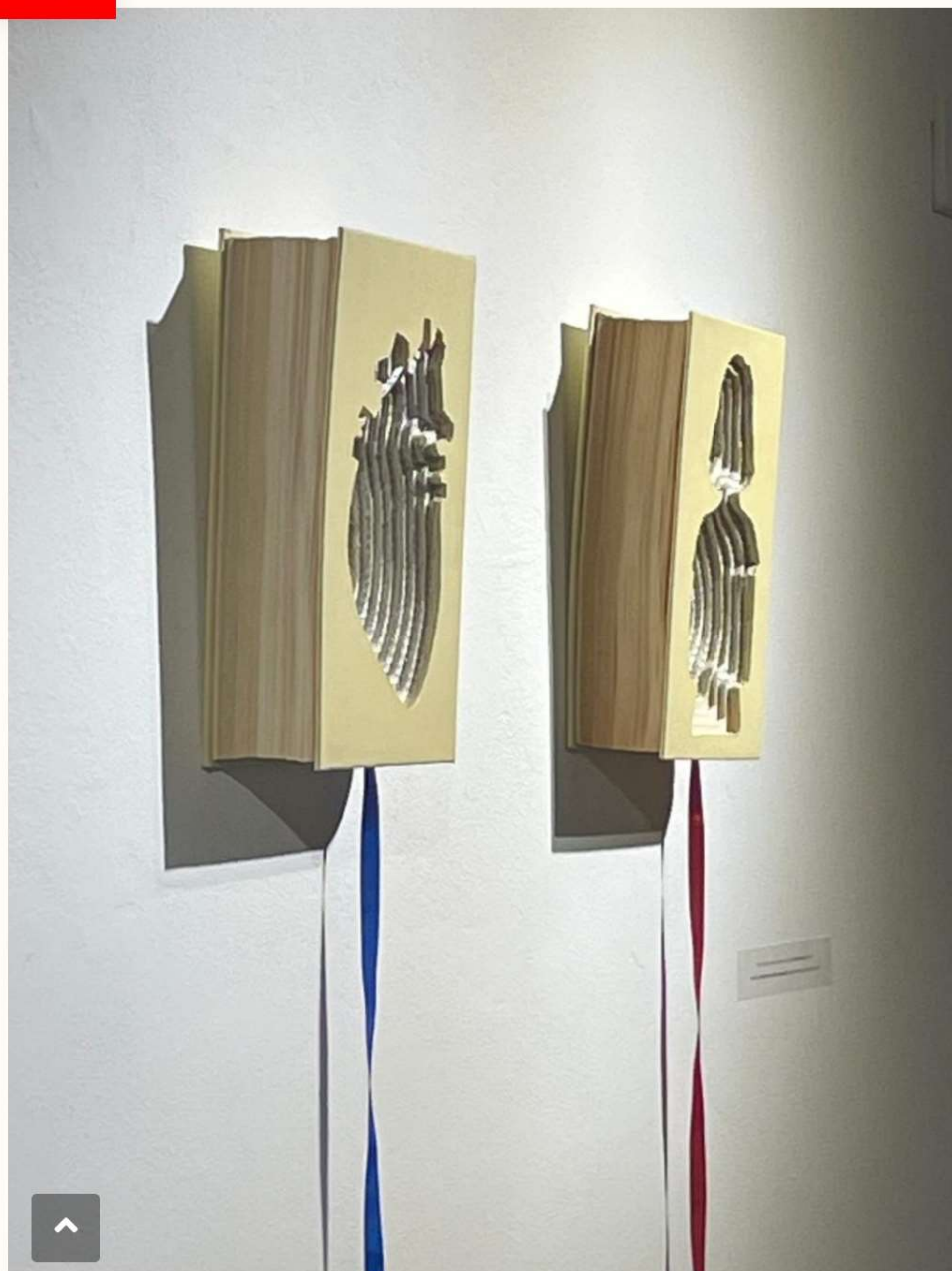
במקורות קבליים ארץ ישראל משולה לאשה היא השכינה, השכינה גם מכונה "כנסת ישראל", מאחר שלפי התפיסה הקבלית היא כונסת לתוכה את כל נשמות עם ישראל, בשל היותה שורש להם ומתפקדת כאם וכמנהיגת עם ישראל, מצד אחד קולה הוא טרגי ונואש "צער השכינה", שהוא הצער העמוק והנוקב ביותר שיכול להיות עלי אדמות ובמציאות בכלל - אך מצד שני נותנת תקווה, מייחלת ומנחמת, עם מבט של תקווה הצופה לעתיד, למציאות רצויה ושינוי הקשור במעשה ידי אדם.

דבר העורכת השביעי מעבדת טראומה

ביחס לזהות ולייצוגים נשיים, בעקבות הטראומות הקולקטיביות והאישיות לאחר ה-7 באוקטובר, פעולת החציבה הטופוגרפית מחד גיסא מחסרת, יוצרת ריק, בתוכן הספר ההיסטורי, שכה רלוונטי לתקופתנו ומאידך ממלא אותו ברבדים חדשים, בתוכן ייצוגי חדש- אישה, שכינה, מנסה להפיק תקווה ביכולת שלנו לשנות את המציאות הכוא

דבר העורכת השביעי מעבדת טראומה

"קיצור תולדות ההגנה" מוצגת בתערוכה "פרומות". מילים מהטקסט האוצרותי של גלית סמל, אוצרת התערוכה:

התערוכה עוסקת בנשיות שנפרמה בזהות נשית שהתפוררה בשנה האחרונה עקב המצב. התערוכה מציגה את עולמן הפנימי של נשים, עולם שהן בעקבות הדאגה בהתייחס למצב הטרומה והקולקטיבי. התערוכה מציגה מערבולת של רגשות שמנסים לחתור תחת הנטייה להתקבץ סביב המצב הבטחוני-מדיני.

חלק מהאמניות מנסות לטוות הקשרים חדשים לייצוגים נשיים וחלקן עוסקות בניסיון להשיב את הכוח והחיוניות לגופן ולנפשן, שנרמסו תחת כאב המלחמה. התערוכה מעלה לדיון האם ניתן לתווך את פעולת הנפש עקב השינויים שיצרה הטרומה הקולקטיבית וכיצד שרטוט של פורטרטים עצמיים מהווה למעשה פורטרט זהות קולקטיבית ציבורית, האוצר בתוכו את המורכבויות של זהות מקומית-חברתית-מדינית.

התערוכה היא מסע של התבוננות המשליך לעבר שאלות של זהות נשית ובודק קשרים של שייכות אישית וחברתית קולקטיבית מתוך עמדה של מעורבות ושותפות גורל. על אף העיסוק בייצוגים נשיים פרומים, התערוכה מנסה להציע מבט מחודש המציע אלטרנטיבה או סוג של תיקון ואף מפיח תקווה מחודשת בהתבוננות אופטימית עתידית.

**העבודה מוצגת בין התאריכים 6/3-26/4
בתערוכה "פרומות" בגלריה 51, מודיעין,
באוצרות גלית סמל.**

רחל בראף, אמנית רב תחומית: ציור, מדיה מעורבת
ווידאו ארט. מתגוררת ויוצרת ברחובות. בוגרת תואר
ראשון באקדמיה "בצלאל" המחלקה לאמנות
פלסטית, ירושלים. בוגרת תכנית העמיתים של
"עלמא בית לתרבות עברית", ת"א.
